

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR – 400-01-03/2013
P/13/150

**WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE**

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/150 – Wykonanie budżetu państwa w 2012 r. w części 85/12 – województwo małopolskie
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler/Kontrolerzy]	1. Julian Czekay, gł. specjalista kp, upoważnienie do kontroli nr 83804 z dnia 9.01.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2). 2. Wojciech Zdasień, gł. specjalista kp, upoważnienie do kontroli nr z dnia (dowód: akta kontroli-str. 147-148).
Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie, ul. Kołowa 3, kod 30-134 Kraków.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Nowak, Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa (dowód: akta kontroli str. 3).

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez Inspektorat budżetu państwa w 2012 roku w części 85/12 – województwo małopolskie.

Zaplanowane przez jednostkę dochody budżetowe w kwocie 681 tys. zł zostały zrealizowane w wysokości 449,8 tys. zł, tj. 66 % planu. Były one rzetelnie ewidencjonowane oraz terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa. W jednostce podejmowano przewidziane prawem działania w celu odzyskania należności budżetu państwa.

Rzetelnie zaplanowano oraz w sposób celowy i gospodarny zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 7.655,5 tys. zł (99,3 % planu po zmianach).

Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli 7,7 % zrealizowanych przez jednostkę wydatków oraz badania analitycznego ksiąg rachunkowych. Księgi rachunkowe prowadzone były prawidłowo a sprawozdania zostały sporządzone rzetelnie i terminowo. Powyższą ocenę uzasadnia także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

Ujawnione w toku kontroli uchybienia nie miały wpływu na realizację budżetu i polegały na:

- nie ujęciu w opisie systemu ewidencji komputerowej algorytmów;
- dokonywania zapłaty za zakup materiałów i usług przed sprawdzeniem wydatków pod względem merytorycznym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

1.1. Planowanie i realizacja dochodów budżetowych

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane dochody wyniosły 449,8 tys. zł, tj. 66 % kwoty planowanej. Były o 10 % wyższe od dochodów uzyskanych w 2011 r. Powodem niewykonania planu było zaplanowanie wyższych o 24 % dochodów w 2011 r. w odniesieniu do roku bazowego 2009. Głównymi źródłami dochodów były wpływy z usług (§ 0830) w kwocie 424 tys. zł.

Największy w nich udział stanowiły dochody uzyskane z tytułu przejętych zadań, finansowanych 2010 r. z dochodów własnych (rozdz. 01093), w kwocie 367,2 tys. zł, tj. 81,6 % oraz dochody w rozdziale 01032, w kwocie 56,8 tys. zł (12,6 %).

Niższa o 39 % realizacja planu dochodów wystąpiła w rozdziale 01093 i wynikała głównie z: - zrealizowania niższych o 232,7 tys. zł dochodów z usług (§ 0830) na skutek zaplanowania kwoty dochodów na podstawie ww. roku bazowego 2009. W okresie planowania (marzec 2011 r.) nie była znana wysokość dochodów, osiągniętych w 2011 r.

(dowód: akta kontroli-str. 5-8).

W wyjaśnieniu dotyczącym zawyżenia planu dochodów na 2011 r., w dniu 9 marca 2012 r. Andrzej Nowak-Małopolski Inspektor Wojewódzki złożył, skierowane do Wojewody Małopolskiego, uzasadnienie przyczyn i okoliczności do planowanych i wykonanych dochodów budżetowych w 2011 r. W uzasadnieniu podał, że przyczyną niższych dochodów Inspektoratu było m.in.:

-zmniejszenie się ilości podmiotów prowadzących działalność z zakresu nadzoru fitosanitarnego w 2011 r. (wydano 214 decyzji rejestrujących podmioty, natomiast 1.114 decyzji wykreślających z rejestru przedsiębiorstw, podmioty prowadzące ww. działalność);
-zmniejszyła się ilość zleceń na badania laboratoryjne przy wydawaniu świadectw fitosanitarnych spowodowana zmianą asortymentu wysyłanego towaru.

Jednocześnie, dokonanie zmian w przepisach i wytycznych Głównego Inspektora ORiN obejmujących m.in. metodyki pobierania prób oraz zmniejszenia ilości plantacji nasiennych i rozmnożeniowych, skutkowało mniejszą ilością pobierania prób na zlecenie.

Jednocześnie, zgodnie z art. 43, ust. 3 i 54 ust.1 ustawy o nasiennictwie, „ocena laboratoryjna własnego materiału siennej kategorii handlowy roślin rolniczych (z wyłączeniem ziemniaka lub kwalifikowanych roślin warzywnych), mogła być dokonywana przez laboratorium prowadzącego obrót, które uzyskało akredytację wojewódzkiego inspektora”.

W ocenie Inspektoratu, część badań była wykonywana przez Pracownię Oceny Nasion Wojewódzkiego Inspektora. Udzielenie akredytacji firmom nasiennym spowodowało dokonywanie przez dostawców ocen we własnych laboratoriach, co było równoznaczne ze zmniejszeniem wpływów jednostki

(dowód: akta kontroli str. 9-12).

Na podstawie kontroli 22 przelewów (384 dowodów księgowych) i odpowiadającym im zapisom księgowym na koncie 130 na łączną kwotę 112,6 tys. zł stwierdzono, że wszystkie objęte badaniem należności zostały przypisane terminowo, w kwotach zgodnych z dokumentami stanowiącymi podstawę tych zapisów, a należności z nich wynikające zostały uregulowane przez zobowiązane podmioty. Uzyskane dochody były terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa

(dowód: akta kontroli str. 13).

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości powodujących uszczerbienia dochodów.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie rzetelność planowania oraz realizację dochodów budżetowych.

1.2. Należności pozostałe do zapłaty

Opis stanu
faktycznego

Na koniec 2012 r. wystąpiły należności budżetowe w kwocie 4,6 tys. zł, w tym zaległości stanowiły kwotę 2,9 tys. zł. W porównaniu do 2011 r. należności ogółem były wyższe o 1,6 tys. zł, a zaległości wyższe o 2,2 tys. zł. Zaległości dotyczyły grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych w rozdziale 01032 § 0570. Powodem zwiększenia kwoty zaległości było m.in. niezapłacenie opłaty sankcyjnej w wysokości 2.270 zł, nałożonej na R. L.-właściciela PPHU „Beskidy” w Nowym Sączu za prowadzenie obrotu środkami ochrony roślin bez wpisania do rejestru przedsiębiorców wykonujących konfekcjonowaną działalność w tym zakresie. W wyniku uchylania się ww. właściciela od podjęcia decyzji orzekającej

z dnia 12.11.2012 r. oraz kierowanej do niego korespondencji, w dniu 1 lutego 2013 r. WIORiN w Krakowie wystawił tytuł wykonawczy na wymienioną kwotę z naliczeniem odsetek i kosztów postępowania. Pozostałe zaległości w wysokości 0,6 tys. zł zostały zapłacone w dniach 16.01. – 14.02.2013 r.

(dowód: akta kontroli-str. 7, 15, 17-25).

W okresie objętym kontrolą zaległości nie uległy przedawnieniu oraz nie wydano decyzji o umorzeniu lub zastosowaniu ulgi w spłacie należności i zaległości.

Ustalone
nieprawidłowości

Nie stwierdzono nieprawidłowości w prowadzonych działaniach windykacyjnych.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie windykację należności budżetu państwa.

2. Wydatki budżetowe

2.1. Planowanie wydatków budżetowych

Opis stanu
faktycznego

Wydatki jednostki na 2012 r. zostały zaplanowane w wysokości 7.131 tys. zł. Podstawę planowania wydatków odniesiono do wysokości wykonanych wydatków w roku bazowym 2009 r.

Zaplanowane wydatki w trakcie roku zostały zwiększone per saldo o kwotę 572 tys. zł. Zmiany planowanej pierwotnie kwoty wydatków wynikały m.in. z:

-uzupełnienia wydatków o kwotę 93,8 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa na ubezpieczenie społeczne pracowników WIORiN w związku z podniesieniem o 2% wysokości składki rentowej oraz finansowanie skutków zmian systemowych - część 83, poz. 73;

-przekazania środków finansowych na wydatki rzeczowe w ramach realizacji zadań statutowych, w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej (4210, 4260, 4270, 4300, 4170, 4480, 4550) zarządzeniami Wojewody Małopolskiego, zgodnie z decyzjami Ministra Finansów (część 83, poz. 57), w łącznej wysokości 411 tys. zł;

-przekazania zarządzeniami Wojewody Małopolskiego kwoty 67,2 tys. zł na remonty budynków w Zakopanem i Oświęcimiu, realizowane w ramach zadania łączenia oddziałów terenowych.

Z przyznanej, z rezerw celowych, kwoty 504,8 tys. zł wykorzystano 457,3 tys. zł, tj. 90,6 %. Niewykorzystane środki, tj. 46,9 tys. zł (część 83, poz. 57) i 0,6 tys. zł (część 83, poz. 73) zostały zwrócone do budżetu państwa. Główną przyczyną niepełnej realizacji było niewykonanie dochodów do wysokości wnioskowanych środków finansowych.

W wyniku badania wykorzystania przez jednostkę środków przeniesionych z rezerw celowych w kwocie 93,9 tys. zł (kwoty przeznaczonej na zwiększoną składkę, stanowiącej 18,6 % ogólnej kwoty wydatków poniesionych z ww. rezerw) ustalono, że ww. środki zostały wydatkowane na wskazany cel. Pozostałe zwiększenia wynikały z potrzeb jednostki i przeznaczone zostały na realizację zadań, w tym między innymi na pokrycie kosztów związanych z zakupem sprzętu laboratoryjnego, odczynników, surowic, podłoża do kiełkowania nasion i wkładów do oczyszczania wody. Ponadto, w ramach ww. środków zakupiono paliwo do samochodów, sprzęt komputerowy, plomby do zabezpieczania materiału nasiennego, druki świadectw sanitarnych, usługi remontowe i inne. Z wykorzystania ww. środków Inspektorat nie składał odrębnych sprawozdań

(dowód: akta kontroli-str. 59-61).

WIORiN nie posiadał rachunków pomocniczych.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej planowania wydatków budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wydatki jednostki zostały zaplanowane racjonalnie i oszczędnie, a dokonane w trakcie roku zmiany w planie wydatków wynikały z zabezpieczenia finansowania realizacji zadań statutowych Inspektoratu.

2.2. Realizacja wydatków budżetowych

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane przez jednostkę wydatki wyniosły 7.655,5 tys. zł, tj. 99,3 % planu po zmianach. Niższe od planowanych zostały zrealizowane w § 4270 o kwotę 10,5 tys. zł (93,5 % planu) oraz § 6060 o kwotę 36,4 tys. zł (50 % planu). W porównaniu do 2011 r. wydatki były wyższe o 299,3 tys. zł, tj. o 4 %.

Najwyższe wystąpiły w grupie wydatków na wynagrodzenia osobowe i dodatkowe wynagrodzenia roczne pracowników oraz korpusu służby cywilnej (§§ 4010, 4020 i 4040) i pochodnych od wynagrodzeń (§§ 4110 i 4120), co stanowiło ok. 80 % wydatków ogółem. Wyniosły łącznie 6.126,1 tys. zł, tj. 79,5 % planu po zmianach. Dotyczyły przede wszystkim § 4020 – 4.342,9 tys. zł, § 4010– 470,2 tys. zł oraz § 4110 – 858,2 tys. zł. W grupie wydatków rzeczowych najwyższe wydatki wystąpiły w § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia i wyniosły 454,7 tys. zł, co stanowiło 5,9 % wydatków ogółem

(dowód: akta kontroli-str. 27-37).

Badaniem szczegółowym objęto wydatki w wysokości 592,8 tys. zł, tj. 7,7 % wydatków ogółem. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, WIORiN dokonywał wydatków zgodnie z obowiązującymi przepisami, oszczędnie gospodarując przyznanymi kwotami. Środki publiczne zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, tj. na wynagrodzenia i pochodne, zakup materiałów i wyposażenia, energii, paliwa, usług remontowych i pozostałych

(dowód: akta kontroli-str. 85).

Kontrolą objęto 3 postępowania o zamówienie publiczne na kwotę 225,5 tys. zł, z czego jedno w trybie przetargu nieograniczonego na zakup paliwa do pojazdów WIORiN (umowa wieloletnia z 2011 r.), jedno w trybie postępowania ofertowego na zakup sprzętu komputerowego oraz jedno w trybie zapytania o cenę, które dotyczyło zakupu materiałów biurowych. Na realizację tych umów wydatkowano 155,7 tys. zł. W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej wymienionych zamówień stwierdzono, że zostały one przeprowadzone zgodnie z procedurami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹. Rzetelnie prowadzono dokumentację postępowań, a rozliczenia finansowe prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności za dostarczone towary i usługi ani też płatności przed terminem

(dowód: akta kontroli str. 45-54).

W dniu 5 października 2011 r. Inspektor Wojewódzki przedstawił Wojewodzie Małopolskiemu propozycje działań oszczędnościowych, związanych z planowanymi zmianami organizacyjnymi zmierzającymi do optymalizacji kosztów zadań realizowanych przez WIORiN.

Działania te zostały uzgodnione na naradach roboczych z lipca i września 2011 r. i były zgodne z wytycznymi GIORiN. Polegały na zmniejszeniu ilości oddziałów Inspektoratu z 16 do 10 poprzez połączenie z sąsiednimi oddziałami i przeniesienie pracowników do powiększonych oddziałów. Konsolidacja miała objąć oddziały w Brzesku, Gorlicach, Limanowej, Olkuszu, Nowym Targu i Wadowicach. W wyniku tych działań oszczędności w wydatkach rzeczowych były szacowane na 100 tys. zł rocznie. . Wszyscy pracownicy mieli mieć zapewnione miejsca pracy. Ponadto, w zamiarze Inspektoratu w Krakowie była planowana likwidacja jednostki diagnostycznej w Muszynie z przeniesieniem zadań do Krakowa (przewidywane oszczędności ok. 35 tys. zł rocznie) oraz ograniczenie zakresu badań jednostki diagnostycznej w Nowym Sączu (oszczędności ok. 8 tys. zł rocznie). Łącznie, przewidywane oszczędności wyniosłyby ok. 143 tys. zł rocznie, tj. około 16 % wydatków rzeczowych w okresie sprawozdawczym. Warunkiem zmian było m.in. uzyskanie zgody Głównego Inspektora i związków zawodowych

¹ Dz. U z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

Jednocześnie Inspektor Wojewódzki zwracał uwagę na koszty, przewidywane w związku z rozbudową Laboratorium wojewódzkiego w Krakowie, określone na 2.240 tys. zł oraz koszty rozbudowy floty samochodów typu van (4-5) przystosowanych do przewożenia prób materiału roślinnego (podejrzanego lub skażonego organizmami szkodliwymi i środkami ochrony roślin), szacowane na 250-280 tys. zł rocznie.

W pismach z dnia 23-25 maja, 27 lipca 23-31 sierpnia, 8-31 października, 27-29 listopada 2012 r. w korespondencji z Wojewodą i jego przedstawicielami oraz Głównym Inspektorem, Inspektor Wojewódzki uzyskał zgodę i środki na remonty pomieszczeń, przeznaczonych na nowe siedziby oddziałów w Oświęcimiu i Zakopanem. Konsolidacja oddziałów Wadowice-Oświęcim, Brzesko-Tarnów oraz Nowy Targ-Zakopane została zakończona z dniem 1 stycznia 2013 r.

(dowód: akta kontroli-str. 59-61).

W ramach kontroli sprawdzono stan zatrudnienia i realizację wydatków na wynagrodzenia oraz wydatki na sfinansowanie wypłat wynikających z zawartych umów zleceń i umów o dzieło. Przeciętne zatrudnienie² w 2012 r. w jednostce wyniosło 128 osób i było niższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2011 r. o 1 osobę.

Wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) były niższe w porównaniu do 2011 r. o 101,3 tys. zł. Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-28 z wykonania planu wydatków, w kontrolowanej jednostce nie zostały przekroczone planowane wydatki na wynagrodzenia.

Przeciętne wynagrodzenie w 2012 r. wynosiło 3.109 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2011 r. było niższe o 2 zł. Natomiast w grupie pracowników o statusie 01 w wyniku zmniejszenia zatrudnienia z 15 w 2011 r. do 13 osób, w 2012 r., nastąpił wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z 2.815 zł do 3.014 zł, tj. o 7 %

(dowód: akta kontroli-str. 31, 41).

W 2012 r. w Inspektoracie wydatkowano 24,3 tys. zł w § 4170- wynagrodzenia bezosobowe (26,3 % więcej w stosunku do 2011 r.) na sfinansowanie wypłat wynikających z zawartych 42 umów zleceń z osobami fizycznymi będącymi pracownikami jednostki (17,9 tys. zł) oraz 17 umów o dzieło osobami spoza kontrolowanej jednostki (10,6 tys. zł).

Szczegółowym badaniem objęto 20 umów na kwotę 16,1 tys. zł, w tym 10 na szkolenia.

W wyniku kontroli stwierdzono, że umowy zawierane z pracownikami jednostki obejmowały sprzątnięcie pomieszczeń zamiejscowych Oddziałów Inspektoratu m.in. Limanowej, Nowym Targu, Myślenicach, Bochni, Oświęcimiu, Miechowie, Dąbrowie Tarnowskiej i były zawierane w okresach kwartalnych.

Umowy o dzieło z osobami fizycznymi nie będącymi pracownikami jednostki dotyczyły szkoleń i realizacji zabiegów pielęgnacyjnych roślin z zakresu zadań statutowych Inspektoratu. Zlecone prace zostały wykonane i sfinansowane zgodnie z umowami, prawidłowo odebrane a wydatków dokonano w ramach limitu określonego w planie finansowym. W dniu 12 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli-str. 63-69).

Świadczenia na rzecz pracowników (§ 3020) wyniosły 13,8 tys. zł, tj. 0,2 % planu po zmianach i w porównaniu do 2011 r. były niższe o 8 %, tj. o 1,2 tys. zł. Najwyższe wydatki poniesiono na zakup wody mineralnej dla pracowników, refundację okularów korekcyjnych i odzież roboczą. Kontrola 40 faktur wydatków (w tym 18 powyżej kwoty 50 zł) na łączną kwotę 3,6 tys. zł (26,1 % wydatków z tego paragrafu) wykazała zgodność z klasyfikacją budżetową i układem zadaniowym

(dowód: akta kontroli-str. 85).

Wydatki majątkowe (§ 6060 – zakupy inwestycyjne) zrealizowane w wysokości 37,1 tys. zł, tj. 50 % planu po zmianach - były wyższe od wykonania w 2011 r. o 2,2 tys. zł, z czego w § 6050 – wydatki inwestycyjne - nie wystąpiły. Zakupy były zgodne z zakresem rzeczowym planu wydatków na 2012 r. i uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań. Ww. środki inwestycyjne wykorzystano między innymi na zakup 3 samochodów używanych (33,5 tys. zł) oraz wagi analitycznej (3,6 tys. zł)

(dowód: akta kontroli-str. 29, 33, 37,55-57).

Zobowiązania jednostki na koniec 2012 r. wyniosły 479,3 tys. zł i były wyższe niż kwota zobowiązań na koniec 2011 r. o 13,1 tys. zł. Główną pozycję (452,8 tys. zł)

² w przeliczeniu na pełne etaty.

stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń, które w porównaniu z rokiem 2011 wzrosły o 3,4 %. Na wzrost zobowiązań wpływ miało m.in. zwiększenie składki na ubezpieczenie rentowe. Zobowiązania wymagalne na koniec 2012 r. nie wystąpiły. Zobowiązania z tytułu usług i dostaw (§§ 4210, 4260, 4270, 4300) wynosiły łącznie 26,5 tys. zł a największe (§ 4260), łącznie 16,9 tys. zł dotyczyły stałych opłat za energię i media. Zostały zapłacone w terminie, w styczniu 2013 r. (dowód akta kontroli str. 27-29, 43-44).

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wydatkowania środków nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wydatkowanie środków budżetowych.

3. Wydatki budżetu środków europejskich

Inspektorat nie realizował wydatków ze środków europejskich.

4. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

4.1. Prawdliwość i rzetelność rocznych sprawozdań budżetowych oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych

Opis stanu
faktycznego

Badaniem objęto prawidłowość sporządzenia jednostkowych, rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2012 WIORiN (dysponenta trzeciego stopnia):

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb - 23),
- sprawozdania finansowe za IV kwartał 2012 r. o stanie:
 - a) należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
 - b) zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone i przekazane w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia: 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³ i 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁴.

(dowód: akta kontroli str. 7, 27-29, 39, 43-44, 71, 73).

Sprawozdania te przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków a także należności i zobowiązań w 2012 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej

Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa wyniosły 449.856,50 zł i były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Wydatki wykazane zostały w kwocie 7.655.573,12 zł i były równe kwocie ujętej w sprawozdaniu Rb-28. Wykazany w sprawozdaniu Rb-23 zerowy stan

³ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

⁴ Dz. U. Nr 43, poz. 247 ze zm.

środków na rachunku bieżącym został potwierdzony przez Oddział Okręgowy NBP w Krakowie, w dniu 1 lutego 2013 r.

(dowód: akta kontroli str.71, 87).

Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów wykonanych była zgodna z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 130 - rachunek dochodów budżetowych i wynosiła 449,8 tys. zł. Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów budżetowych, prowadzona w systemie finansowo-księgowym do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf)

(dowód: akta kontroli str. 7, 73, 89).

Kwota wydatków ogółem za 2012 r. wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 wyniosła 7.655.573,12 zł i była zgodna z zapisami na koncie 130 po stronie Ma i kwotą środków otrzymanych w 2012 r. od dysponenta części budżetowej 85/12. Analityczna ewidencja zrealizowanych wydatków budżetowych, prowadzona do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Kwota należności ogółem wykazana w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N wyniosła 4.598,19 zł i wynikała z ewidencji na kontach analitycznych do konta 221

(dowód: akta kontroli str. 83-84, 91-95).

W jednostce nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z

(dowód: akta kontroli, str. 43-44, 97).

Do okresów sprawozdawczych roku 2012 miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁵. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r. badanie rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) zostało ograniczone do sprawdzenia zgodności kwot wydatków ujętych w tym sprawozdaniu z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz terminowości jego sporządzenia. Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym (Rb BZ1) były zgodne z zapisami po stronie Ct konta 980. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w ww. rozporządzeniu

(dowód: akta kontroli str. 99).

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej rocznych sprawozdań nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe i kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych oraz pozytywnie ocenia zgodność kwot wydatków ujętych w sprawozdaniach z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym – z ewidencją księgową.

5. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

Przyjęta w Inspektoracie dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości spełniała warunki określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶ (uor). Dokumentacja była dostępna dla pracowników Działu Finansowo-Księgowego. Określono w niej – stosownie do standardów rachunkowości stanowiska i zakresy obowiązków osób odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych czynności w ramach systemu rachunkowości, w tym kontroli funkcjonalnej

(dowód: akta kontroli, str. 75-79).

⁵ Dz. U. Nr 298, poz. 1766

W WIORiN, od dnia 29 stycznia 2007 r. funkcjonował, zatwierdzony do stosowania przez kierownika jednostki system księgowości komputerowej pn. „Księga Handlowa”, zmodyfikowany w 2012 r. i funkcjonujący pod nazwą „Optima”. Zasady ochrony danych, w tym metody zabezpieczenia dostępu do danych oraz systemu ich przetwarzania określone zostały w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości. System księgowości komputerowej spełniał wymagania określone w ustawie o rachunkowości, tj. zapewniał:

- ciągłość numeracji zapisów w dzienniku (dziennikach częściowych) oraz ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu (art. 14 ust. 4 uor),
- kontrolę kompletności i poprawności zapisów, w tym poprawności sekwencji dat: operacji gospodarczej, dowodu i zapisu księgowego (art. 23 ust. 3 i 4 pkt 3 uor),
- trwałość zapisów i brak możliwości ich modyfikacji (art. 23 ust. 1 uor).

Opis systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera nie zawierał algorytmów oraz zasad archiwizowania danych (art. 10, ust. 1, ppkt 3, lit. c uor)

(dowód: akta kontroli, str. 75, 81).

Na podstawie wyselekcjonowanych z systemu księgowego zapisów dziennika częściowego-koszty, wybrano do kontroli z zastosowaniem metody monetarnej⁷ 109 dowodów księgowych oraz 70 z warstwy celowej na łączną kwotę 592,8 tys. zł. Zostały one sprawdzone pod kątem poprawności formalnej oraz prawidłowości kontroli bieżącej i dekretacji oraz ewidencji transakcji w urządzeniach księgowych.

Próbę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w 2012 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych. Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy:

- dotyczące wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych - ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości;
- dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 50 zł);
- obejmujące opłaty za energię, gaz, wodę oraz rachunki telefoniczne z uwagi na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Wydatki objęte badaniem stanowiły 7,7 % zrealizowanych wydatków ogółem. Na etapie weryfikacji próby statystycznej nie dokonywano zmian.

Ustalone
nieprawidłowości

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nanoszenie korekt i poprawek (4 dowody w warstwie losowej);
- sprawdzanie pod względem merytorycznym, polegające na akceptacji po dokonaniu płatności (9 dowodów, w tym 4 w warstwie losowej, jeden w obligatoryjnej i 4 w warstwie celowej), ok. 5,6 % badanych dowodów;
- akceptacji pod względem formalno-rachunkowym –1 dowód warstwie obligatoryjnej

(dowód: akta kontroli, str. 103-146).

W wyjaśnieniach dotyczących dokonywania wcześniejszej zapłaty za zakup materiałów i usług przed sprawdzeniem wydatków pod względem merytorycznym, Maria Mentel-Główna Księgowa podała, że dokonywała zapłaty przed sprawdzeniem przez osoby merytorycznie do tego uprawnione z uwagi na przestrzeganie terminu płatności. Ponadto, każdy zakup był z nią uzgadniany stąd była świadoma zasadności i celowości wydatków

(dowód: akta kontroli-str. 149).

Za stwierdzenie po dacie zapłaty zasadności wydatków pod względem merytorycznym odpowiadają:

- Marta Irzykowska –Kierownik Laboratorium WIORiN, Barbara Skorbtal –Z-ca Kierownika;
- Agnieszka Winiarska- Kierownik Działu Administracyjnego;
- Agnieszka Rogowiec-upoważniony pracownik Działu Fitosanitarnego.

W zakresach czynności ww. pracowników Inspektoratu Wojewódzki Inspektor ORiN ustalił obowiązek dokonywania kontroli-sprawdzenia pod względem merytorycznym wydatków i ich parafowanie

(dowód: akta kontroli-str. 155-167).

⁷ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

W WIORiN funkcjonuje instrukcja sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych, precyzująca sposób dokumentowania operacji oraz cechy, obrazujących operacje, dowodów księgowych - zgodnie z cyt. ustawą o rachunkowości. Ww. dokument nie zawiera postanowień dotyczących wewnętrznych procedur obiegu dokumentów.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości - za wyjątkiem elementów kontroli zarządczej operacji finansowych i gospodarczych, dotyczących procedur zatwierdzania wydatków pod względem merytorycznym przez osoby do tego upoważnione.

4.1. Realizacja wniosków pokontrolnych

Jednostka nie była poddana kontroli wykonania budżetu państwa za 2011 r.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸, wnosi o wykorzystanie uwag przedstawionych w niniejszym wystąpieniu w dalszej działalności jednostki oraz:

1. Opracowanie w WIORiN instrukcji wewnętrznego obiegu dokumentów księgowych ze szczegółowym określeniem procedur przed dokonaniem zapłaty za materiały i usługi.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia marca 2013 r.

Kontrolerzy

Julian Czekay

Wojciech Zdasień

⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

